

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

25 juni 2013 *

”Fördragsbrott — Direktiv 2003/41/EG — Verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut — Direktivet har delvis inte införlivats inom den föreskrivna tidsfristen — Dom varigenom domstolen fastställer ett fördragsbrott — Underlåtelse att följa domen — Artikel 260.2 FEUF — Ekonomiska påföljder — Schablonbelopp”

I mål C-241/11,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 260.2 FEUF, som väckts den 19 maj 2011,

Europeiska kommissionen, företrädd av Z. Malušková, N. Yerrell och K.-P. Wojcik, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Tjeckien, företrädd av M. Smolek och J. Očková, båda i egenskap av ombud,

svarande,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, vice-ordföranden K. Lenaerts, avdelningsordförandena, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Rosas, G. Arestis, J. Malenovský och E. Jarašiūnas samt domarna E. Juhász, A. Borg Barthet, A. Ó Caoimh (referent), C.G. Fernlund, J.L. da Cruz Vilaça och C. Vajda,

generaladvokat: N. Jääskinen,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 december 2012,

och efter att den 21 mars 2013 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: tjeckiska.

Dom

- 1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska
 - fastställa att Republiken Tjeckien inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom av den 14 januari 2010 i mål C-343/08, kommissionen mot Republiken Tjeckien (REU 2010, s. I-275), och att medlemsstaten därmed har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 260 FEUF, genom att inte anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att införliva artiklarna 8, 9, 13, 15–18 och 20.2–20.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/41/EG av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EUT L 235, s. 10), och genom att underlåta att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 22.1 i direktivet,
 - förplikta Republiken Tjeckien att till kommissionen, på kontot ”Europeiska unionens egna medel”, betala ett vite om 22 364,16 euro per dag, för var dag som nödvändiga åtgärder inte vidtas för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien, från och med den dag då dom i förevarande mål meddelas till den dag då domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien följs,
 - förelägga Republiken Tjeckien att till kommissionen, på samma konto, utge ett schablonbelopp om 5 644,80 euro per dag, för var dag som nödvändiga åtgärder inte vidtas för att följa domstolens dom i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien, från och med den dag då domen i det målet meddelades, det vill säga den 14 januari 2010, till dess att dom meddelas i förevarande mål, eller den dag som de åtgärder vidtas som krävs för att Republiken Tjeckien ska följa den aktuella domen, om denna inträffar tidigare, och
 - förplikta Republiken Tjeckien att ersätta rättegångskostnaderna.

Tillämpliga bestämmelser

- 2 Direktiv 2003/41 antogs med stöd av artiklarna 47.2 EG, 55 EG och 95.1 EG. Skälen 1, 6, 8 och 9 i direktivet har följande lydelse:
 - ”(1) En verklig inre marknad för finansiella tjänster är avgörande för den ekonomiska tillväxten och skapandet av nya arbetstillfällen inom gemenskapen.
 - ...
 - (6) Detta direktiv utgör således ett första steg på vägen mot en inre marknad för tjänstepensioner som organiseras på europeisk nivå. Genom att det fastställs att aktsamhetsprincipen (’the prudent person rule’) skall vara den grundläggande principen för kapitalplaceringar och genom att det görs möjligt för institut att bedriva verksamhet över gränserna främjas en överflyttning av sparandet till tjänstepensionsområdet, vilket bidrar till ekonomiska och sociala framsteg.
 - ...
 - (8) Institut som drivs helt åtskilt från ett uppdragsgivande företag och som förvaltar fonderade medel utifrån det enda syftet att tillhandahålla pensionsförmåner bör ha frihet att tillhandahålla tjänster och frihet att investera utan begränsningar, med förbehåll endast för samordnade aktsamhetskrav, oavsett om dessa institut är juridiska personer eller inte.

(9) I enlighet med subsidiaritetsprincipen bör medlemsstaterna fortfarande ha det fulla ansvaret för tjänstepensionssystemens uppbyggnad, liksom för beslut om vilken roll var och en av de tre 'pelarna' i pensionsförsäkringssystemet skall spela i enskilda medlemsstater. När det gäller den andra pelaren bör de också ha det fulla ansvaret för den roll och funktion som de olika institut som tillhandahåller tjänstepensionsförmåner har, t.ex. branschtäckande pensionsfonder, företagspensionsfonder och livförsäkringsföretag.”

- 3 I artikel 8 i direktivet föreskrivs att varje medlemsstat ska se till att uppdragsgivande företag är juridiskt åtskilda från tjänstepensionsinstitut, så att institutets tillgångar skyddas för medlemmarnas och förmånstagarnas räkning, om det uppdragsgivande företaget går i konkurs.
- 4 I artikel 9.1 i samma direktiv föreskrivs att medlemsstaterna ska se till att alla tjänstepensionsinstitut som är etablerade inom dess territorium följer vissa villkor för hur verksamheten ska bedrivas, bland annat att verksamheten registreras i ett nationellt register av den behöriga tillsynsmyndigheten eller att det är auktoriserat, att institutets faktiska verksamhet drivs av personer med god vandel som antingen själva har erforderlig yrkesmässig kompetens och erfarenhet på området eller anlitar rådgivare som besitter sådan kompetens och erfarenhet och att gällande regler följs. I artikel 9.5 föreskrivs att när det gäller verksamhet över gränserna ska villkoren för att få bedriva sådan verksamhet godkännas i förväg av de behöriga myndigheterna i den medlemsstat som är värdland.
- 5 Enligt artikel 13 i direktiv 2003/41 ska varje medlemsstat se till att de behöriga myndigheterna har de befogenheter och de medel med avseende på alla institut som är etablerade inom dess territorium som är nödvändiga för att utöva tillsyn över tjänstepensionsinstitutet.
- 6 I artiklarna 15–18 i direktivet föreskrivs att hemlandsmedlemsstaterna ska kräva att tjänstepensionsinstitut som förvaltar tjänstepensionsplaner för samtliga pensionsplaner innehar tillräckliga tekniska avsättningar för att täcka sina åtaganden samt kompletterande tillgångar som säkerhetsbuffert samt att de investerar sina tillgångar i enlighet med aktsamhetsprincipen.
- 7 Artikel 20.2-20.4 i samma direktiv innehåller regler om hur hemlandsmedlemsstaterna ska utöva kontroll över tjänstepensionsinstitutets gränsöverskridande verksamhet.
- 8 Artikel 22.1 första stycket i direktiv 2003/41 har följande lydelse:

”Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 23 september 2005. De ska omedelbart underrätta kommissionen om detta.”

Domen i målet kommissionen mot Republiken Tjeckien

- 9 Kommissionen väckte den 23 juli 2008 talan om fördragsbrott mot Republiken Tjeckien med stöd av artikel 226 EG med yrkande att domstolen skulle fastställa att Republiken Tjeckien hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 2003/41, och särskilt artikel 22.1 i direktivet, genom att inte helt införliva direktivet med nationell rätt, däribland vad avser artiklarna 8, 9, 13, 15–18 och 20.2–20.4.
- 10 Domstolen biföll kommissionens talan och fastställde i punkt 1 i domslutet i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien att Tjeckien hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 22.1 i direktiv 2003/41 genom att inte inom föreskriven frist anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att införliva de ovannämnda artiklarna.

Det administrativa förfarandet

- 11 Genom skrivelse av den 19 februari 2010 anmodade kommissionen Republiken Tjeckien att meddela vilka åtgärder denna medlemsstat hade för avsikt att vidta för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien, och en exakt tidsplan för när detta skulle ske.
- 12 I skrivelse av den 3 februari 2010, som registrerades den 24 februari 2010, meddelade Republiken Tjeckien kommissionen att med hänsyn till medlemsstatens interna politiska situation, bland annat det parlamentsval som skulle hållas den 28 och den 29 maj 2010, var det mest realistiska att anta att nödvändiga ändringar för att helt införliva direktiv 2003/41 skulle komma att vidtas två år efter denna skrivelse.
- 13 Genom skrivelse av den 23 mars 2010 gav Republiken Tjeckien kommissionen en ungefärlig tidsplan med uppgifter om de åtgärder som skulle vidtas för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien, av vilken det framgick att åtgärderna skulle vidtas senast i juni 2012.
- 14 Republiken Tjeckien underrättade genom skrivelse av den 17 juni 2010 kommissionen om att det hade utarbetats ett utkast till åtgärder för att införliva direktiv 2003/41, vilket var tänkt att behandlas av regeringen den 31 maj 2010. Tjeckien menade dock att på grund av att ett parlamentsval nyss hade hållits borde beslutet om hur detta direktiv ska införlivas fattas av den nya regering som bildas efter parlamentsvalet, vilket troligen skulle ske under hösten 2010.
- 15 I skrivelse av den 27 september 2010 angav Republiken Tjeckien att en utförlig tidsplan med uppgift om hur direktivet skulle införlivas inom kort skulle sändas till kommissionen.
- 16 Tjeckien underrättade genom skrivelse av den 1 oktober 2010 kommissionen om att ett utkast till åtgärder för att införliva direktiv 2003/41 hade utarbetats av finansministeriet, vilket liknade det utkast som borde ha behandlats den 31 maj 2010, och att detta utkast skulle läggas fram för den nya regeringen inom de närmaste veckorna.
- 17 Den 29 oktober 2010 sände kommissionen Republiken Tjeckien en formell underrättelse i vilken det angavs att denna medlemsstat ännu inte hade uppfyllt sina skyldigheter enligt domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien. På medlemsstatens begäran förlängdes tidsfristen för att besvara den formella underrättelsen till den 28 januari 2011.
- 18 Genom skrivelse av den 25 januari 2011 underrättade Republiken Tjeckien kommissionen om att det lagförslag som hade utarbetats för att följa ovannämnda dom skulle läggas fram för regeringen, efter samråd med behöriga centrala myndigheter, under det första kvartalet 2011. Tjeckien räknade med att detta förslag skulle läggas fram för parlamentet i april 2011 och angav att lagen förmodligen skulle träda i kraft under det tredje kvartalet samma år.
- 19 Eftersom kommissionen inte underrättades om att nämnda medlemsstat hade antagit nödvändiga bestämmelser för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien, beslutade kommissionen att väcka förevarande talan.

Händelseutvecklingen under målets handläggning

- 20 Republiken Tjeckien underrättade i skrivelse av den 2 september 2011 kommissionen om att lag nr 260/2011 hade offentliggjorts och trätt i kraft den 31 augusti 2011. Enligt Tjeckien säkerställde denna lag att domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien följdes i alla delar. Lag nr 260/2011 kompletterade nämligen lag nr 340/2006 av den 24 maj 2006 om verksamhet som bedrivs av tjänstepensionsinstitut från Europeiska unionens medlemsstater och från andra stater

som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ändrade lag nr 48/1997 om offentlig sjukförsäkring samt ändrade och kompletterade flera andra lagar på samma område, genom vilka direktiv 2003/41 delvis hade införlivats med tjeckisk rätt innan den aktuella domen meddelades.

- 21 Kommissionen undersökte innehållet i lag nr 260/2011 och förklarade i sin replik att Republiken Tjeckien hade bringat sin lagstiftning i överensstämmelse med domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien.
- 22 Kommissionen yrkar följaktligen inte längre att ett vite ska fastställas. Kommissionen vidhåller dock sitt yrkande att Republiken Tjeckien ska föreläggas att betala ett schablonbelopp.

Fördragsbrottet

- 23 Eftersom EUF-fördraget, när det gäller fördragsbrottsförfaranden enligt artikel 260.2 FEUF, har avskaffat den fas som hänför sig till avgivandet av ett motiverat yttrande, är referenstidpunkten för att bedöma huruvida det föreligger ett fördragsbrott enligt artikel 260 FEUF utgången av den frist som har angetts i den, med stöd av artikel 260.2 andra stycket FEUF, avgivna formella underrättelsen (se dom av den 11 december 2012 i mål C-610/10, kommissionen mot Spanien, punkt 67, och av den 19 december 2012 i mål C-279/11, kommissionen mot Irland, punkt 19).
- 24 I förevarande fall har, såsom Republiken Tjeckien medgett, nödvändig lagstiftning för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien antagits först genom lag nr 260/2011, vilken offentliggjordes och trädde i kraft den 31 augusti 2011, det vill säga efter utgången av den tidsfrist som fastställdes i den formella underrättelsen av den 29 oktober 2010, vilken var den 28 januari 2011.
- 25 Följaktligen fastställer domstolen att Republiken Tjeckien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 260.1 FEUF genom att inte, vid tidpunkten för utgången av den frist som angavs i den formella underrättelsen som kommissionen tillställt Tjeckien med tillämpning av artikel 260.2 FEUF, ha vidtagit samtliga åtgärder som krävs för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien.

Schablonbeloppet

Parternas argument

- 26 Kommissionen har anfört att det yrkade schablonbeloppet, det vill säga 5 644,80 euro för varje dag som överträdelsen pågår, har bestämts med tillämpning av de kriterier som föreskrivs i meddelande av den 13 december 2005 om tillämpning av artikel 228 EG (SEK(2005) 1658), i dess uppdaterade lydelse enligt meddelande av den 20 juli 2010, med titeln "Application of Article 260 of the Treaty on the Functioning of the European Union. Up-dating of data used to calculate lump sum penalty payments to be proposed by the Commission to the Court of Justice in infringement proceedings" (SEK(2010) 923/3) (nedan kallat 2005 års meddelande), vilket har blivit tillämpligt på förfaranden som regleras av artikel 260.2 FEUF genom kommissionens meddelande om tillämpningen av artikel 260.3 FEUF (EUT C 12, 2011, s. 1). Detta dagsbelopp erhålles genom att ett enhetligt grundbelopp på 210 euro multipliceras med koefficienten för fördragsbrottets svårhetsgrad, som fastställdes till 8 (på en skala från 1 till 20), och med faktorn "n", som är knuten till Republiken Tjeckiens betalningsförmåga, vilken bestämts till 3,36. Det sammanlagda beloppet är enligt kommissionen, 3 364 891,20 euro för 594 dagars överträdelse. Detta belopp överstiger det lägsta schablonbelopp som fastställdes för Republiken Tjeckien i 2005 års meddelande. Republiken Tjeckien ska därför enligt kommissionen betala ett schablonbelopp som bestäms utifrån det dagligen löpande vite som medlemsstaten skulle ha betalat.

- 27 Kommissionen anser att koefficienten för överträdelsens svårhetsgrad är välavvägd, eftersom de regler som är aktuella främst rör tjänstepensionsinstitutens tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster och eftersom förutsättningar för en välfungerande inre marknad för tjänstepensioner, för vilken direktiv 2003/41 är det första steget, inte skapas, om dessa regler inte fullständigt införlivas med nationell rätt.
- 28 Kommissionen har bestritt påståendet att den omständigheten att de aktuella bestämmelserna inte har införlivats med nationell rätt i praktiken inte haft några följder, eftersom det saknas en andra pelare i den nämnda medlemsstatens pensionssystem. Visserligen innehåller direktiv 2003/41 ingen regel som ålägger medlemsstaterna att tillåta tjänstepensionsinstitut att etablera sig på deras territorium, men den omständigheten att Republiken Tjeckien inte har införlivat de aktuella bestämmelserna i direktivet innebär emellertid att Tjeckien inte har sett till att förbereda sig inför eventuella förändringar av situationen som kan tänkas uppstå om Tjeckien eventuellt beslutar att komplettera sitt nationella system med ett system med tjänstepensioner.
- 29 Kommissionen anser dessutom att definitionen av vilka tekniska villkor som måste vara uppfyllda för att tjänstepensionsinstitutet ska kunna fungera i sak inte är relevant för debatten om en eventuell andra pelare.
- 30 Kommissionen menar vidare att den omständigheten att direktiv 2003/41 delvis har införlivats saknar relevans. Av den lagstiftning som innebär delvist införlivande går det nämligen varken att utläsa verksamhetsvillkoren för de tjänstepensionsinstitut som är underställda de tjeckiska myndigheternas kontroll eller vilka aktsamhetsregler som gäller för dessa institutioner.
- 31 Kommissionen har slutligen erinrat om att medlemsstaterna inte förfogar över något utrymme för eget skön vad rör deras skyldighet att införliva direktiv 2003/41. Dessutom är de aktuella reglerna i direktivet tydligt formulerade och de lämnar inget tolkningsutrymme för medlemsstaterna. Domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien är också tydligt formulerad och medför inga svårigheter vad avser hur den ska följas.
- 32 Republiken Tjeckien anser å sin sida att Tjeckien inte ska åläggas att betala ett schablonbelopp eller i andra hand att schablonbeloppet ska minskas. Svårhetsgraden av det fördragsbrott som fastställts i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien är nämligen obetydlig eller till och med obefintlig.
- 33 Denna medlemsstat har för det första gjort gällande att kommissionens bedömning av fördragsbrottets svårhetsgrad grundar sig på en felaktig premis, eftersom kommissionen har sammanblandat denna fråga med frågan huruvida unionsrätten har åsidosatts. Detta fel påverkar nämnda bedömning genom att kommissionen förbiser den omständigheten att direktiv 2003/41 antagits utan att hänsyn tagits till att vissa stater som stod i begrepp att ansluta sig till Europeiska unionen inte hade infört någon andra pelare i sina pensionssystem, varför direktivet kunde komma i konflikt med medlemsstaternas befogenhet på området för social trygghet, vilken garanteras i artikel 153.4 FEUF. Detta fel påverkar även bedömningen av överträdelsens svårhetsgrad genom att kommissionen varken beaktat att Republiken Tjeckien inte har åsidosatt unionsrätten på ett systematiskt och varaktigt sätt eller att det delvisa införlivandet av direktiv 2003/41 räcker för att möjliggöra gränsöverskridande tillhandahållande av tjänsterna i fråga.
- 34 Republiken Tjeckien har för det andra erinrat om att det vid bedömningen av överträdelsens svårhetsgrad ska tas hänsyn till det konstaterade fördragsbrottets följder för enskilda och allmänna intressen, hur brådskande det är att förmå den berörda medlemsstaten att uppfylla sina skyldigheter, den betydelse som den rättsregel som åsidosatts har samt medlemsstatens attityd.

- 35 Vad för det första rör följderna för enskilda och allmänna intressen av att domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien inte har följts, har Tjeckien understrukt att domstolen i den domen uttryckligen har förklarat att denna medlemsstat själv bestämmer hur den vill organisera sitt eget system för social trygghet, däribland huruvida den vill införa en andra pelare i pensionssystemet. Den omständigheten att Tjeckien inte har följt domen påverkar således varken den inre marknaden eller enskilda och allmänna intressen.
- 36 Vad för det andra rör brådskan med att vidta åtgärder för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien har Tjeckien gjort gällande att det enda syftet med att införliva direktiv 2003/41 är att informera potentiellt berörda rättssubjekt för det fall en andra pelare införs, varför denna brådska är relativ.
- 37 Vad för det tredje rör betydelsen av direktiv 2003/41 med avseende på det påstådda fördragsbrottet har Republiken Tjeckien erinrat om att direktivets syfte inte är att skapa tjänstepensionsinstitut. När en medlemsstat införlivar direktiv 2003/41 ska den endast införa ett juridiskt ramverk som kan användas för en eventuell framtida organisering.
- 38 Vad för det fjärde rör Republiken Tjeckiens attityd till att komma till rätta med det påstådda fördragsbrottet har denna medlemsstat understrukt att man underrättat kommissionen om samtliga åtgärder som vidtagits. Införlivandet av direktiv 2003/41 har emellertid varit beroende av vad som beslutas inom ramen för en komplicerad pensionsreform.
- 39 Republiken Tjeckien anser slutligen att tidsutdräkten fram till den dag direktivet införlivades, det vill säga den 31 augusti 2011, inte är orimligt lång med hänsyn till hur lång tid det normalt tar att anta lagstiftning.

Domstolens bedömning

- 40 Ett föreläggande att betala ett schablonbelopp grundar sig huvudsakligen på bedömningen av de följder som den berörda medlemsstatens fördragsbrott får för enskilda och allmänna intressen, särskilt när fördragsbrottet har pågått under en lång tid efter avkunnandet av den dom varigenom fördragsbrottet ursprungligen fastställdes (se, bland annat, dom av den 9 december 2008 i mål C-121/07, kommissionen mot Frankrike, REG 2008, s. I-9159, punkt 58, dom av den 31 mars 2011 i mål C-407/09, kommissionen mot Grekland, REU 2011, s. I-2467, punkt 28, och domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Irland, punkt 65).
- 41 Ett eventuellt föreläggande om att betala ett schablonbelopp och, i förekommande fall, fastställandet av schablonbeloppets storlek ska, i varje enskilt fall, grunda sig på samtliga relevanta omständigheter som har samband med såväl det fastställda fördragsbrottets särdrag som den attityd som intas av den medlemsstat mot vilken ett förfarande har inletts med stöd av artikel 260 FEUF (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen kommissionen mot Frankrike, punkt 62, kommissionen mot Grekland, punkt 30, och kommissionen mot Irland, punkt 67).
- 42 Domstolen tillerkänns enligt denna bestämmelse härvid ett stort utrymme för skönsmässig bedömning för att avgöra om en sådan påföljd ska föreläggas eller ej och, i förekommande fall, dess storlek (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Spanien, punkt 141). En medlemsstat får i synnerhet inte föreläggas ett schablonbelopp med automatik (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Frankrike, punkt 63).
- 43 Domstolen är härvid inte bunden av kommissionens förslag och det är endast vägledande. På samma sätt är riktlinjer om föreläggande att betala schablonbelopp, såsom de i 2005 års meddelande, och vilka kommissionen har åberopat i förevarande mål, inte bindande för domstolen, men de kan bidra

till att säkerställa insyn, förutsägbarhet och rättssäkerhet vad gäller kommissionens handlande (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen kommissionen mot Frankrike, punkt 61, och kommissionen mot Spanien, punkt 116 och där angiven rättspraxis).

- 44 Domstolen erinrar – vad avser avgörandet av yrkandet att Republiken Tjeckien ska föreläggas att betala ett schablonbelopp – om att, även om den frist inom vilken åtgärder ska vidtas för att följa en dom inte är angiven i artikel 260 FEUF, ska genomförandet av åtgärderna påbörjas omedelbart och slutföras snarast möjligt (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 34).
- 45 Detta gäller i än högre utsträckning sedan EUF-fördraget trädde i kraft. Detta fördrag innebär nämligen, såsom påpekats i punkt 23 ovan, att den fas som hänför sig till avgivandet av ett motiverat yttrande har avskaffats i fördragsbrottsförfaranden enligt artikel 260.2 FEUF.
- 46 Domstolen konstaterar i förevarande fall att 19 månader har gått sedan domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien meddelades den 14 januari 2010 och att lag nr 260/2011, varigenom den nationella lagstiftningen bringades i överensstämmelse med domslutet i nämnda dom, offentliggjordes och trädde i kraft den 31 augusti 2011.
- 47 Det framgår emellertid av handlingarna i målet att även om de tjeckiska myndigheterna från månaden efter det att domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien hade meddelats till och med september månad 2010 hållit kommissionen underrättad om den preliminära tidsplanen för antagandet av de åtgärder som är nödvändiga för att följa domen, var det först i oktober 2010 som ett utkast till åtgärder lades fram för den tjeckiska regeringen, eftersom de tjeckiska myndigheterna valde att vänta med att överlämna ett utkast i avvaktan på att en ny regering skulle tillträda efter parlamentsvalet i slutet av maj 2010.
- 48 En medlemsstat kan dock inte åberopa bestämmelser, praxis eller förhållanden i sin interna rättsordning som grund för att underlåta att iaktta skyldigheter som följer av unionsrätten (se, bland annat, dom av den 4 juni 2009 i mål C-568/07, kommissionen mot Grekland, REG 2009, s. I-4505, punkt 50, och domen av den 31 mars 2011 i det ovannämnda målet kommissionen mot Grekland, punkt 36).
- 49 Domstolen anser därför att det i förevarande mål är motiverat att förelägga Republiken Tjeckien att betala ett schablonbelopp.
- 50 Vad rör schablonbeloppets storlek ska följande omständigheter beaktas vad avser den berörda medlemsstatens attityd, överträdelsens varaktighet och överträdelsens svårhetsgrad.
- 51 Vad för det första rör den berörda medlemsstatens attityd har Republiken Tjeckien, såsom framgår av punkterna 11-18 ovan, lojalt samarbetat med kommissionen genom att regelbundet underrätta denna om vilka åtgärder Tjeckien hade för avsikt att vidta för att följa domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien.
- 52 Vad för det andra rör överträdelsens varaktighet ska det anmärkas att 19 månader har gått sedan domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien meddelades till den dag då Republiken Tjeckien fullständigt införlivade direktiv 2003/41 med nationell rätt och således bringade den nationella lagstiftningen i överensstämmelse med domen.
- 53 Vad för det tredje rör överträdelsens svårhetsgrad ska den omständigheten beaktas att det i Republiken Tjeckien inte finns någon andra pelare i det nationella pensionssystemet och att det föreligger ett förbud för tjänstepensionsinstitut att etablera sig på denna medlemsstats territorium, varför domen i

det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien haft en begränsad inverkan på den inre marknaden för tjänstepensioner som direktiv 2003/41, enligt skälen 1, 6 och 8 i samma direktiv, önskar åstadkomma, och således på enskilda och allmänna intressen.

- 54 Syftet med att fullständigt införliva direktiv 2003/41 är nämligen i huvudsak att informera berörda rättssubjekt för det fall att, såsom domstolen anmärkt i punkt 51 i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Republiken Tjeckien, det nationella pensionssystemet utvecklas i denna riktning.
- 55 Mot bakgrund av ovan anförda omständigheter anser domstolen att det är skäligt att fastställa det schablonbelopp som Republiken Tjeckien ska betala till 250 000 euro. Republiken Tjeckien föreläggs följaktligen att betala detta belopp till kommissionen, på kontot för Europeiska unionens egna medel.

Rättegångskostnader

- 56 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Tjeckien ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Tjeckien har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

- 1) **Republiken Tjeckien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 260.1 FEUF genom att inte, vid tidpunkten för utgången av den frist som angavs i den formella underrättelse som Europeiska kommissionen tillställt Tjeckien med tillämpning av artikel 260.2 FEUF, ha vidtagit samtliga åtgärder som krävs för att följa den dom som domstolen meddelade den 14 januari 2010 i mål C-343/08, kommissionen mot Republiken Tjeckien.**
- 2) **Republiken Tjeckien föreläggs att till Europeiska kommissionen, på kontot för Europeiska unionens egna medel, betala ett schablonbelopp på 250 000 euro.**
- 3) **Republiken Tjeckien ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter